

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з навчальної роботи
Л. М. Янович

“ _____ ” _____ 20 _____

року

ПРАКТИКУМ ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни
підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста
спеціальності 8.03010201 «Психологія»

Центр післядипломної освіти та довузівської підготовки
(шифр за ОПП ПП. 03)

Житомир - 2014

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: кандидат педагогічних наук, доцент,
Мірошниченко О. А., доцент кафедри педагогіки, психології та управління
навчальними закладами

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки, психології та
управління навчальними закладами

“29” серпня 2014 року, протокол №1 .

Зав. кафедрою _____ П. Ю. Саух

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни “Практикум із загальної психології” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки спеціалістів напряму 0401 «Психологія», спеціальності 7.03010201 “Психологія”.

Предметом вивчення «Практикум з загальної психології» є теорія, принципи та інструменти оцінки та вимірювання індивідуально-психологічних особливостей особистості.

Міждисциплінарні зв'язки: курс «Практикум з загальної психології» пов'язаний з курсами «Загальна психологія», «Психодіагностика», «Вікова психологія», «Математичні методи у психології».

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Вступ до психології
2. Когнітивна сфера особистості, емоційно-почуттєва та мотиваційна сфери особистості.
3. Емоційно-вольова сфера особистості

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Основною **метою** викладання дисципліни «Практикум з загальної психології» є набуття майбутніми психологами знань щодо основних принципів та інструментів психологічного дослідження, а також формування навичок проведення психологічного дослідження.

Основні **завдання** курсу. По завершенню вивчення курсу студенти повинні **знати:**

- особливості Практикуму з загальної психології як науки;
- етичні аспекти проведення психологічного дослідження;
- психометричні засоби контролю якості психологічних методик;
- особливості використання тестів;
- особливості використання особистісних опитувальників;
- особливості використання проєктивних методик.

По завершенню вивчення курсу студенти повинні **уміти:**

- проводити спостереження за психічним станом особистості, оцінювати рівень розвитку пізнавальних процесів особистості;
- координувати власну взаємодію з батьками, громадськістю у застосуванні методів психологічного впливу в залежності від вікових та індивідуальних особливостей;
- відслідковувати загальні і локальні зміни у масовій свідомості, проводити, спостереження за психологічним станом окремих груп та верств населення;
- аналізувати концептуальні засади соціальної політики держави з метою соціального захисту людини, розробляти умови застосування психологічних методів соціальної роботи.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1 ВСТУП ДО ПСИХОЛОГІЇ

Тема 1. Предмет психології

1. Визначення психології як науки. Поняття про психіку.
2. Психіка і свідомість. Структура свідомості.
3. Свідоме і несвідоме в психічній діяльності людини.
4. Будова і властивості нервової системи.
5. Три блоки мозку і їх основні функції.
6. Рефлекторна природа психіки.

Тема 2. Будова, завдання і методи сучасної психології.

1. Історія психологічних вчень
2. Основні напрямки психологічної науки.
3. Місце сучасної психології в системі наук.
4. Структура і завдання сучасної психології.
5. Основні методологічні принципи сучасної психології.
6. Методи сучасної психології.
7. Конкретні методики психологічних досліджень.

Тема 3. Виникнення і розвиток психіки у тварин і людської свідомості.

1. Розвиток форм відображення дійсності. Виникнення психіки як результат еволюції матерії.
2. Три стадії розвитку психіки у тварин.
3. Спілкування і "мова" тварин.
4. Виникнення та історичний розвиток людської свідомості.
5. Суттєві відмінності психіки людини і тварин.

Тема 4. Діяльність.

1. Потреби як джерело активності.
2. Поняття про діяльність. Структура діяльності.
3. Керування дією та контроль за нею.
4. Освоєння діяльності. Закономірності формування навичок.
5. Взаємодія навичок та виникнення умінь. Звички та їх роль в поведінці особистості.
6. Основні види діяльності людини..

Тема 5. Спілкування.

1. Поняття про спілкування та його види.
2. Спілкування як обмін інформацією. Невербальна і вербальна комунікації.
3. Мовлення як процес спілкування за допомогою мови, його фізіологічні механізми і розвиток у дітей. Мовлення вчителя.
4. Спілкування як міжособова взаємодія. Основні засоби впливу в процесі спілкування.
5. Спілкування як розуміння людьми один одного. Психологічні механізми сприймання людиною людини.

Тема 6. Міжособові відносини у групах і колективах.

1. Групи та їх класифікація.
2. Колектив як вища форма розвитку групи.
3. Диференціація в групах і колективах.
4. Інтеграція в групах і колективах.

Змістовий модуль 2

Когнітивна сфера особистості, емоційно-почуттєва та мотиваційна сфери особистості.

Тема 7. Психологічна характеристика особистості

1. Поняття про особистість в психології. Сучасні теорії особистості.
2. Структура особистості.
3. Активність особистості та її життєва позиція.
4. Спрямованість особистості як система мотивів її поведінки.
5. Самосвідомість особистості.
6. Самооцінка та рівень домагань особистості.
7. Психологічний захист особистості.
8. Формування особистості.

Тема 8. Увага

1. Поняття про увагу та її фізіологічні основи.
2. Види і форми уваги.
3. Структура (властивості) уваги.
4. Шляхи керування увагою учнів.

Тема 9. Відчуття

1. Поняття про відчуття.
2. Рефлекторна природа відчуттів.
3. Класифікація та види відчуттів.
4. Загальні властивості та закономірності відчуттів.

Тема 10. Сприймання

1. Поняття про сприймання. Рефлекторна природа сприймань.
2. Характерні особливості сприймань.
3. Сприймання як дія. Спостереження і спостережливість.

4. Класифікація та види сприймань.

Тема 11. Пам'ять

1. Поняття про пам'ять. Теорії механізмів пам'яті.
2. Види пам'яті.
3. Запам'ятовування і його види. Умови ефективності запам'ятовування.
4. Відтворення і його види. Уявлення пам'яті, їх особливості.
5. Забування і збереження. Боротьба із забуванням.
6. Індивідуальні особливості в процесах пам'яті. Типи пам'яті

Тема 12. Мислення.

1. Поняття про мислення, його фізіологічні основи.
2. Процес розуміння. Розумові дії та мислительні операції.
3. Форми мислення. Процес засвоєння понять.
4. Мислення в процесі розв'язування задач.
5. Види мислення та його індивідуальні особливості.

Тема 13. Уява.

1. Поняття про уяву, та її фізіологічні основи.
2. Процес утворення образів уяви.
3. Види уяви та їх особливості.
4. Роль уяви в ігровій діяльності дитини і творчій діяльності дорослого.

Змістовий модуль 3

ЕМОЦІЙНО-ВОЛЬОВА СФЕРА ОСОБИСТОСТІ

Тема 14. Почуття

1. Поняття про почуття та їх роль у практичній та пізнавальній діяльності.
2. Фізіологічні основи почуттів.
3. Форми переживання почуттів.

4. Основні емоціональні стани та їх зовнішній вираз.
5. Почуття і особистість. Вищі почуття та їх види.

Тема 15. Воля

1. Поняття про волю.
2. Вольовий акт і його структура.
3. Вольові якості особистості.
4. Виховання і самовиховання полі.

Тема 16. Темперамент

1. Поняття про темперамент і його фізіологічні основи.
2. Проблема мінливості темпераменту.
3. Основні психічні властивості, які характеризують темперамент.
4. Типи темпераментів та їх психологічна характеристика.
5. Роль темпераменту в трудовій та навчальній діяльності.

Тема 17. Характер

1. Поняття про характер та його структуру.
2. Акцентуація рис характеру.
3. Природні та соціальні передумови характеру.
4. Формування характеру.

Тема 18. Здібності

1. Поняття про здібності та їх структуру. Загальні та спеціальні здібності.
2. Кількісна і якісна характеристика здібностей.
3. Природні передумови здібностей.
4. Формування здібностей. Рівні розіттку здібностей.
5. Здібності та завдання профорієнтації учнів.

3. Рекомендована література

Основна

1. Гамезо М. В., Домашенко И.А. Атлас по психологии. - М, 1986. - С. 217-225.
2. Загальна психологія /За ред. О.В. Скрипченка. - К., 1999. -С.407-420.
3. Небылицын В.Д. Избранные психологические труды. - М., 1990
4. Общая психология /Под ред. А.В. Петровского. - М, 1986. —С.401-418.
5. Общая психология: курс лекций /Сост. Е.М. Рогов. - М, 1999. - С.379-392.
6. Общая психология/ Под ред. В.В.Богословского. - С.333-343.
7. Психологія / За ред. Ю.Л. Трофімова. - К.,2000. - С103-108.
8. Психологія /За ред. Г.С.Костюка. - К., 1969. - С.535-546.
9. Хрестоматия по психологии /Под ред. А.В.Петровского, М., 1987.

Додаткова

1. Асмолов А. Г. Психология личности: культурно-историческое понимание развития человека – 3-е изд. перер.и доп. – М. : 2007
2. Берн Э. Игры, в которые играют люди. Люди, которые играют в игры – Минск : Прометей, 1992.
3. Бодалев А. А. Психология о личности – М. : 1988.
4. Большая энциклопедия психологических тестов. – М. : Изд-во Эксмо, 2006.
5. Мірошніченко О. А. Вивчення особистості майбутнього вчителя: метод. посіб. до вивчення дисципліни "Практикум із загальної психології" – Житомир : ЖДПУ, 2007.
6. Мерлин В.С. Очерк теории темперамента. - М., 1964.
7. Платонов К.К. Структура и развитие личности. – М. : Наука, 1986.
8. Стреляу Я. Роль темперамента в психологическом развитии. - М., 1982

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік.

Вимоги до заліку:

1. Володіння теоретичним матеріалом з курсу «соціальний супровід сім'ї».
2. Зараховано всі завдання, передбачені робочою програмою та інструктивно-методичними матеріалами.
3. Пройдено перевірку рівня засвоєння знань з тем, що виносились на самостійне опрацювання, на консультації у викладача.

5. Засоби діагностики успішності навчання: питання, тести та завдання різного ступеня складності для поточного контролю знань на практичних заняттях, тести для модульного контролю знань, професійно-орієнтованні завдання.